

ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΙΣΤΟΤΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΟΥ ΤΟΡΚΟΥΑΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ

ΒΑΣΑΝΑ ΚΑΙ ΘΗΡΗΟΙ

(Γραμμένα μέσα στο Φρενοκομείο)

Ο περίφημος ποιητής Τορκουάτος Τάσος, ερωτημένος με την αδελφή του 'Ιταλού πρίγκιπα 'Αλφόνσου, την περιώνυμη 'Ελεονώρα, κλεισθήκε εξ αιτίας αυτού του φλογερού του πάθους, μιστρελλός, στο φρενοκομείο. 'Εκεί μέσα, εξάλλως απ' το αίσθημά του, που δεν μπορούσε να έχει ανταπόδση, έγραψε τὰ παρακάτω τραγούδια:

Α'.

Πόσα δάκρυα έχωσα, τόν καιρό που ήμουν μέσ' στη φυλακή!...
'Ελαφα, ναι, ἀλλ' όχι μπρός στους δεσμοφύλακες μου...
Τὰ δάκρυά μου κυλούσανε χρονιά, μέσα στά βάθη της νύχτας...
Δέν ήθελα να τούς δώσω την ευκαιρία να χαρουνε, βλέποντας την άδυναμία μου και τη σκληρή μου άπελπισία...
Τήν ημέρα έβανα ώλοσούδιον τόν άτάραχο, αλλά ή γαλήνη μου κάθε άλλο ήταν, παρά εστία...
'Ανθάνα πάνω σ' ένα σκαμνί και κίτταξα τόν πόρο, όπου ήταν κλεισμένη ή άγαπημένη μου 'Ελεονώρα...
'Ελεονώρα! Είσαι πιο άξιολύτητή από μένα, γιατί, ενώ γνωρίζεις τή δυστυχία μου, δέν μπορείς να κινής τίποτε για χάρι μου...
'Αλλά ήσυχασε, λατρεύτε μου άγγελε! Ο Θεός θα με λησθή τελος...

Είμαι άπελπισμένος!
'Η άηδία, τó ψυχικό αυτό σαράκι, μπηκε μέσα μου χρονιά κι' ά-
σπλαχνα με καταστρέφει...
'Αχ, άν εκείνη γνώριζε τί βάσανα τραβώ...
'Οπως όχι, όχι! 'Ας μη τó μάθη ποτέ... Θα θλιόταν ίσως έπαρ-
βολικά...
'Αλλοίμονο! Θα περάσουν λοιπόν ή θλιβερές
μου μέρες δίχως να σ' ξαναδώ, 'Ελεονώρα!
Ποτέ! 'Ω, φοβική λέξη!...
Δυστυχισμένη Τορκουάτε! Πρέπει να βρης
τό θάρρος να πεθάνης, αφού σόο είνε γραφτό
να μίν ξαναζήγώσης πειά τή θεά που βασίλειε
στην καρδιά σου...

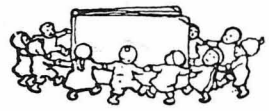
Σέ τί δυστυχία που βρισκόμαι!
Τά γένεια μου και τὰ μαλλιά μου είν' άχτέ-
ναστα, τὰ ρούχα μου τραγίτχανε, ή άκαθαρία
με τραγούζει...
Μά όλα αυτά δέν είνε παρά τó ελάχιστο μέ-
ρος της δυστυχίας μου...
'Η μοναξιά, αυτή ή μεγάλη μου έχθρά, ή
μοναξιά που τόσο την μισώ, βαραινεί έπάνω στη
ζήτηριά των συμφορών μου και κάνει τή ζωή
μου άνυπόφορη...
Πρέπει να πεθάνω μιά φορά και πεθάνω
χίλιες φορές σε κάθε δευτερόλεπτο...
'Αχ, άγαπημένη μου! 'Αν μ' έδλεπες, θα
κυριεύσουν απ' τή φρίξην...
Μπορεί ακόμα, ποιός ξέρει, και να υή μ' ά-
γαπούσες πειά, άν μ' αντίκριζες έτσι...
'Αλλά πώς μπόρεσα να βγάλω από τó στόμα
μου αυτή τή βλαστήμια; 'Εσύ να πάνης να μ'
άγαπάς!...
Συγχώρησε με, ακοιθή μου 'Ελεονώρα...
Συχώρησε έναν δυστυχισμένο που θλιβεται για τόν άποχωρισμό
σου, που στενοχωριέται γιατί δέν είνε λείτερος και που στενάζει γιατί
ζή στη φυλακή...

Οι σκληροί! Μου πήρανε ώς και τó δωρο που μου χάρισαν εκείνη!
'Ω θεασίο σημάδι, μόνη παρηγοριά της δυστυχίας μου!
'Ω θεϊς δεσμέ που ένοσες για πάντα την ψυχή και τó νόυ μας!
Οι βάρβαροι, τίποτε δέν μ' άφησαν δικό μου, τίποτε...
'Αλλά τί λέω; Μου άφησαν την άδύλητητα και την άπελπισία...

ποτελούσαν μια πλήρη μελέτη μιας τριμερούς δηλητηριαστικής!
Μά ή τρομακτικότερη άποκάλυψη ήταν τó ήμερολόγιό της, τó ό-
ποιο βηκε στο ίδιο σφράκι. Διάβασε μερικες σελίδες και ή τοίγες
του ορθώθηκαν από φρίξην. 'Η ώραία Πολωνίδα έμυστηρητότανα εκεί
μέσα τὰ αισθηματά της. Και ό Γκούντιον ελδε πως τόν αγαπούσε και
τόν μωσούσε μαζί, με ένα μισος ύστερικό, τρελλό, έγγληματικό. Σκό-
πευε να τόν δηλητηριάση!
'Η άποκάλυψη ήταν άναπάντηχη. 'Ο συγγραφέυς
έγραψε τó ίδιο βράδυ, άποροδοπούτα, σ' ένα μαζρινό
ταξείδι. 'Εκανε δέ πολλν καιρό να ξεχάση την περι-
πέτειά του αυτή. 'Οσο για τή μυστηριώδη εκείνη γυ-
ναίκα, αυτοκτόνησε άργότερα στο Παρίσι και την
έθαψαν στο νεκροταφείο της Βουλώνης.

Ο Τορκουάτος Τάσος

Σ' πρόσβαλα, ό 'Αλιόνσε... Πρόσβαλα την αδελφή και την
πριγκιπισή σου άξιοπρέπεια...

Μπορούσα όμως να μείνω άνασθήτος στους ήζους της μελάρου-
της φωνής που μούλεγε:

— Σ' άγατώ, Τορκουάτε!
'Ερωτε τότε να μου ξερρώσουν απ' τὰ στήθη την καρδιά και
να μου βγάλουνε τὰ μάτια που μεθούσανε κοιτίζοντας τó ορφάνο
πρόσωπο της 'Ελεονώρας...
'Αχ, πόσο μου είνε θλιβερό ν' άναπολώ στιγμές της περιώνυμης
επίτυχίας μου!...

Καιριά, καιριά είδες δέν έχω απ' τήν άγαπημένη μου!...
Δίχως άλλο, θα μ' έχη λησινήσει!
Κι' όμως πεθάνω, λύνω μέσα στην άτασία αυτή φυλακή, τρα-
βώ τόσα βάσανα γι' αυτή!
'Ω άγαπασία των γυναικών!
Φύγε, ξρωτα, φύγε μακριά από μένα!
'Σβίσου, πάθος, που μου διώχνεις την άνάπαισι και γύρισε πίσω,
ό περιφάνεια και δοξα, γεννήτε έξεις οι ήλιοι της καρδιάς μου!

'Αλλά τί είπα;
'Ω, έλα, άγάτη μου, έλα, χαρά μου, έλα, μόνη μου εστία...
'Αλλοίμονο, τί θα γινόντου, άν δέν άγαπούσα πειά;
Μπορώ ποτέ να λημονήσω τó ειδώλιό μου τó λατρευτό;
Μπορώ ποτέ να λημονήσω την εγγενιά κι' άξιαγάτητη 'Ελεο-
νώρα μου;

'Ελεονώρα!... 'Αχ, όνομα θεό, που χύνει βίβλασι
ζωής μέσα στις βαθιές πληγές μου!
'Ελεονώρα, 'Ελεονώρα! Ποτέ, μά ποτέ δέν θα πά-
ρω να σε λατρεύω!...

Αυτή τή νύχτα είδα ένα όνειρο...
Μικραρισμένη νύχτα, πόσο γρήγορα πέρασες!
Μου φάνηκε πως την ξανάβλεπα, πως την έσφιγγα
στην άγκαλιά μου, πως την ξζάιδενα σαν τις εστια-
σμένες εκείνες μέρες!
Μέ άγαπούσε, τó έδλεπα! 'Επαρνε κι'
αυτή μέρος στα νεανικά μου παιχνίδια...
'Αχ, Θεέ μου! Μιά μοναχά ώρα ήθελα
να ζούσα στην πραγματικότητα αυτό τó όνει-
ρο, κι' έπειτα άς ερχότανε ό θάνατος!...

Τό όνειρο αυτό μου άναστάτισε όλες τις
αισθήσεις...
Δέν μπορώ πειά να ζω έτσι...
'Ελεονώρα, 'Ελεονώρα! Τά ώραία σου
μάτια δέν θ' άσφίξουν να κλάψουν άπάνω
στον τάφο μου!
Και ποιος τó ξέρει άν ή ψυχή σου δέν ά-
φήση άμέσως τó πρόσκαρδο της σήνημα για
να πετάξω κοντά σ' εκείνον που πεθάνει τώρα
για ένα!...

Παντού διαλαλούνε πως είμαι τρελλός...
'Εγώ τρελλός; 'Εγώ που ή ζωική μου
φαντασία ποτέ δέν θα χάση ής έμπνευσι;
'Εγώ που θέλω άδιάστα να οίξω μακριά μου την άηδία που ζητά
να με καταδίσση; 'Αλλοίμονο! Και τώρα για πούν να γράψω;
Διαλαλούνε πως είμαι τρελλός και οι συμπατριώτες μου θα λένε:
— 'Ο άτιχος ό Τορκουάτος, που ή ώδές του και τὰ τραγούδια του
τόσο μές έμάγειναν, βρισκεται τώρα στο φρενοκομείο!
'Αχ, Θεέ μου! Σκληροί άνθρωποι, γιατί καταδικάζετε έτσι τούς
όμοίους σας;

'Αλλοίμονο, φλογίζομαι!
Μά ή φλόγα τούτη δέν μοιάζει μ' εκείνη που ερχόταν να μου
έμπνευση τις ώδές μου.
'Η φλόγα αυτή είνε μεγάλη.
Μέσα όμως σ' αυτή την όλέθρια φλόγα, Τορκουάτε, κρύβεται μια
ήδονη, που δέν θα την ανταλλάξες μ' όλου τού κόσμου τις χάρες!
'Αχ, είνε ή ήδονή της άγάτης!

'Αλλοτε και ελπα κι' έγραφα πολλά για τόν ξρωτα...
'Οτι όμως αισθάνομαι έγώ, είνε μεγαλειτερο από
κείνο που μοιρούν να αισθανθούν όλες μαζί ή γυναίκες!
'Αλλά όσα ελπα κι' όσα έγραφα, είνε καλύτερα από
κείνο που νοιώθω... Λένε πως ή γυναίκες αισθάνονται
περισσότερο από μάζ τούς άντρες.
'Η άληθινή άγάτη είνε αυτή που αισθάνομαι τώρα.